

श्रीअनंतु प्रकाशन (प्रा.)लि.

पूर्वांचल

Purwanchal National Daily

◆ वर्ष : २८ ◆ अंडक : २१ ◆ पृष्ठ ४ ◆ बिरामोड ◆ विसं २०७९ मंसीर २२ गते विहीनवार (Thursday, December 8, 2022) नेपाल सम्बत् १९४२ Web : www.purwanchaldaily.com ◆ मूल्य रु : ५/- भारतमा भारु : ४/-

महामन्त्री शर्मा मन्त्री नबन्ने घोषणा

बिरामोड, मंसीर २१। नेपाली कांग्रेसका महामन्त्री विश्वप्रकाश शर्माले तत्काल आफू मन्त्री नबन्ने बताएका छन्।

भाषाको बिरामोडमा बुधवार नेपाल प्रेस युनियनले आयोजना गरेको पत्रकार सम्मेलनमा महामन्त्री शर्माले मन्त्री बन्ने आफ्नो चाहना नभएको बताएका हुन्।

अविर र माला सुनन नपाउदै खुडा उचालेर मन्त्री बन्ना जाने महामन्त्री शर्माले बताए। महामन्त्री शर्माले आफू निर्वाचित भएसँगै आम मतदातालाई ध्यानावाद जानन गरेका छन्।

उनले मताताको विवेकले सांसद छानेको, सांसदको विवेकले संसदीय नेता छान्ने र प्रधानमन्त्री चयन गरिने बताए। मन्त्री छान्ने प्रक्रिया सबै विधि र

सवारी दुर्घटनाबाट एक जनाको मृत्यु

भाषा, मंसीर २१। भाषाको कन्काई नगरपालिका-८ स्थित पूर्वपश्चिम महेन्द्र राजमार्गमा सवारी दुर्घटना हुन्दा एक जनाको मृत्यु भएको छ।

मृत्यु हुनमा बिरामोड नगरपालिका-१ का २२ वर्षीय ओपरप्रकाश रातुर हेहेका छन्। बुधवार विहान ६ बजे ना. ३ ख २९०४ नव्यरको ट्रकले प्रदेश १-०१-०३ प ४०५२ नव्यरको मोटरसाइकललाई ठक्कर दिँदा घाउते भएका रातुरको उपचारको क्रममा बीएडसि अस्पताल

बिरामोडमा मृत्यु भएको हो। घटना सलग्न ट्रक चालक मोरड पथरी शानश्चरेका पर्शुराम थापालाई इलाका प्रहरी कार्यालय अनारमनीले नियन्त्रणमा लिई घटना सम्बन्धमा थप अनुसन्धान गरिरहेको छ।

आठ कम्पनीलाई स्पष्टीकरण

भाषा, मंसीर २१। सार्वजनिक खारिद अनुगमन कार्यालयले आठ निर्माण व्यवसायी र आपूर्तिकर्ता कम्पनीलाई दोस्रोपटक स्पष्टीकरण सोधेको छ।

ठेक्का सम्झौतामा अनुसार रातुर नपर्ने ती कम्पनीलाई कालोसूचीमा रातुर नपर्ने कुनै कारण भए सात दिनभित्र लिखित स्पष्टीकरण पेश गर्न भरिएको हो। सार्वजनिक खारिद अनुगमन कार्यालयका अनुगमन रातुर नपर्ने कम्पनीलाई स्पष्टीकरण पेश गर्न भरिएको छ।

मकावानपुरको गुण निर्माण सेवा, काठमाडौंको सिरुवा-करिव-सुनकोशी जेभी, पर्सा जानकीटोल-४ को मुस्कान सप्लायर्स, बानेश्वर-१० को अनुस्थान कन्स्ट्रक्शन, तीनकूने को सिरुवा कन्स्ट्रक्शन कम्पनी प्रालि, वीरगञ्जको दिल्ली ट्रेडिङ र चितवनको जयगढी माई निर्माण कन्स्ट्रक्शनलाई स्पष्टीकरण पेश गर्न भरिएको छ। यी निर्माण व्यवसायी तथा

आपूर्तिकर्तालाई कालोसूचीमा रातुरका लागि विभिन्न निकायबाट खारिद अनुगमन कार्यालयलाई पत्राचार गरिएको थियो।

सोही पत्रका आधारमा खारिद अनुगमन कार्यालयले कालोसूचीमा रातुर नपर्ने आधार-प्रमाण भए ३० दिनभित्र लिखित स्पष्टीकरण पेश गर्न भरी यस्तै नियन्त्रणमा लिई रातुर नपर्ने कम्पनीलाई स्पष्टीकरण पेश गर्न भरिएको छ। तर यी

(बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

पराजीत भएसँगै सिटौलाको चर्चा

लक्ष्मी उप्रेती

मैतीनगर, मंसीर २१। कृष्णप्रसाद सिटौला नेपाली कांग्रेसका नेता हुन्। सिटौलाले बहुत शान्ति सम्झौताका लागि खेलेको भूमिका महत्वपूर्ण छ।

विस्तृत शान्ति सम्झौता दश वर्षभन्दा लामो द्वन्द्वको अन्त्य गरेको घोषणा गर्दै नेपाल सरकार र नेकपा माओवादीले विसं २०८३ मंसीर ५ गते हस्ताक्षर गरेको समझौता पत्र हो।

तत्कालीन प्रधानमन्त्री गिरिजाप्रसाद कोइराला र माओवादी अव्यक्त पृष्ठकमल दाहाल (प्रचण्ड)ले उक्त समझौता पत्रमा हस्ताक्षर गरेको थिए। यस समझौताले नेकपा (माओवादी) लाई शान्तिपूर्ण राजनीतिमा आउन र सरकारमा सहभागी हुन बाटो खुलेको थिए। तत्कालीन विद्रोही समूह र सरकारी दशवर्ष संस्कृत द्वन्द्व अन्त्य गर्न शान्ति समझौता भएको लामो समयपछि बेपता छान्निन र सत्य निरूपणका लागि दुई छुट्टाउँ आयोग बने। तर द्वितीयिततरूले अर्को आफ्ना मागहरू सम्बोधन नभएको र न्याय नपाएको गुनासो गरिरहेका छन्। तर, पनि शान्ति समझौता भन्ने वित्तकै एकपटक सबैले स्मरण गर्नुपर्ने नाम हो कृष्णप्रसाद सिटौला।

उनको राजनीतिक यात्रा हेहें हो भने वीपी कोइराला मेलमिलाप नीति लिएर भारतवाट नेपाल आएपछि शुरु भएको हो। २०३३ सालमा वीपी कोइराला नेपाल आन्दोलनमा सहभागिता आन्दोलनमा उनी सुदूर पृष्ठकमा थिए। आन्दोलनमा सहभागिता बढाउने काम आन्दोलनकारीको मनोबल बढाउने काम

बुझ थाले। २०३५ सालमा वीपी पोखरा जाँदा प्रव्यक्त भेट भयो, त्यसपछि अर्क बही सक्रिय हुँदै संगठनमा प्रवेश गरे। २०३६/६७ सालको जानान्दोलनमा मात्रै होइँ त्योभन्दा पहिलाको आन्दोलनको कसरी अधि बढाउने भन्ने बारेमा नियमित भलफल भैरहन्थ्यो। त्यतिवेला काठमाडौं जिल्लाको उपसभापति भीमसेनदास प्रधान र सभापति तीर्थराम डंगोल पहरी नियन्त्रणमा रहेकोले सचिवको नाताले जिल्लाको सबै जिम्मेवारी उनले नै सम्झौतेको थिए।

पोखरामा हुन्दा उनलाई मानिसहरूलाई

सत्याग्रहमा ल्पाउने जिम्मेवारी थिए। ०४६ सालको सत्याग्रह बमकाण्डपछि वीचमै ठिड्यो। ०४६ सालको आन्दोलनमा उनी सुदूर पृष्ठकमा थिए। आन्दोलनमा सहभागिता बढाउने काम आन्दोलनकारीको मनोबल बढाउने काम

उनले गरे। उनी काठमाडौं जिल्लाको जिम्मेवारीमा रहदा आन्दोलनको बेला पनि यिथो। त्यो बेला कांग्रेस नेता गिरिजाप्रसाद कोइराला र सिटौलाकी चरित्र तीव्र राजनीतिक सिटौलाले संसद् धुग्ने नियमकै अवसर प्राप्त गरे। तर, अधिकाँश चुनाव उनका लागि परिणाममुखी भएनन। २०४८ सालमा उपसभापति भीमसेनदास प्रधान र विद्रोही समूहको छान्निन राजनीतिमा नेकपा नाम दिल्लीदेवी लिड्देनेत्रंगो दुई दुर्घटक पराजीत बन्ने

कोर्ट द्वारा उनको राजनीतिक यात्रा संकटमा परेको हो। २०४८ देखि २०७९ सालसम्ममा भएका ७ वटा निवाचनमध्ये २०५०, २०५६ र २०७० को निवाचनमात्र जितेका थिए। सिटौला २०५८ सालमा जनपक्षीय उमेदवार द्वारा चार्चाको लागि विभिन्न नियमनाचार्चा लिई रात्रिवार्षिक यात्रा गरिएको छ। समयमा प्राप्त नभए यसै स्त्रीलाई आधार मानी सो अवसरमा उपस्थित भड्द दिन हुन सादर आमत्राणा गर्दछौं।

पुराण आयोजक समिति
अर्जुनधारा नपा-५, विहीनार, लक्ष्मीपुर भाषा

यही मिति २०७९ साल मंसीर २१ गते आङ्गदवारदेखि शुरू भइ मंसीर २२ गते समाप्त हुन्ने गरी अर्जुनधारा-५, लक्ष्मीपुर, विहीनार बडा नम्बर २ देखि छलफल शुरू गर्न तथा वाँकी रहेका कामलाई अधि बढाउने नगरको प्रवत्ता अनिप्रासाद बाप्टिस्ट जानकारी दिए। विरामोड नगरपालिकाले सबै बडामा यस अधि नै प्रातिक्रिया टोली पठाएर जग्गा विविध टोली सहित नगरप्रमुख पवित्र महतारा प्रसाईर प्रमुख प्रशासकीय नगरप्रमुख पवित्रा महतारा आमत्राई र प्रसाईर को अन्तिम पृष्ठमा

OSHO MEDITATION CAMP
along with
OSHO BIRTHDAY CELEBRATION
8Th to 12Mon
DEC DEC

स्थान: Osho Divine Doors
हर्केल, इलाम, नेपाल

थप जानकारीको लागि: +977 9824999770
Book your space +977 9842703240

"Celebration is my religion. Love is my message. Silence is my truth."
Osho
Facilitated by:
Swami Prem Bikash

महिला सर्वमान, समृद्धिको आधार

यतिबेला लैङ्गिक हिंसाविश्वद्वाको अभियानका कार्यक्रमहरु सञ्चालन भइरहेका छन्। सयुक्त राष्ट्रसंघको आटवानामा प्रयोक वर्ष मंसीर ५ देखि २२ गतेसम्म सञ्चालन हुने अभियानको उद्देश्य महिलामाथिको हिसा र महिला भएकै कारण हुने गरेको विभेद तथा अन्यायको अन्य गरी उनीहरूलाई सशक्तिकरण गर्दै राष्ट्रिको मूल प्रवाहमा पुरुषसँग हिँडाउन हुन्। हाम्रो जस्तो देशहरूमा अहिले पनि महिलामाथि सामाजिक, अर्थिक, मानसिक तथा शारीरिक शोषण र विभेद भइरहेको छ। महिला हिसा केवल व्यस्त कार्य माथि मात्र होइन बलिका, किशोरी तथा वृद्धाहरू माथि भइरहेका घटनाहरु दिनहुँ सार्वजनिक भइरहेका छन्। हाम्रो सामाजिक संचारा, धार्मिक, राजनीतिक र आर्थिक ढाँचाले पनि महिला हिंसालाई बढावा दिइरहेको कतिपय अनुसन्धानको निष्कर्ष छ।

प्रत्येक वर्ष अग्रेजी तारिख नोभेम्बर १० सम्म सञ्चालन हुने अभियानले मात्र विद्यमान महिला हिंसाको श्रृंखलालाई रोक्न सक्दैन। नेपालको संविधानले नै तैङ्गिक हिंसाबले कसैलाई भेदभाव नहुने भन्दै समानताको प्रत्याभूति गरेको छ। यस अनुसार महिलाविश्वद्वाको धार्मिक, सामाजिक, सांस्कृतिक, परम्परा वा अन्य कुनै आधारमा शारीरिक, मानसिक, यौनजन्य, मनोवैज्ञानिक वा अन्य कुनै प्रकारको हिंसाजन्य कार्य वा शोषण गर्न पाइँदैन। तर, नेपालकै सद्वर्भमा प्रयोक चारमध्ये एकजना महिलाले महिला भएकै कारण हिंसा व्यहोरु परेको अध्ययनले देखाएको छ। आजको युगमा पनि महिलामाथि विभेद हुनु, अन्याय, शोषण र हिंसा हुनु कुनै पनि अर्थमा जायज होइन।

महिलामाथि हिंसाको अन्य गर्दै सर्व सामाजिक लगायतका विषयहरूमा पहुँच विस्तार गर्दै सामर्थ्यले पनि सशक्त बनाउने अभियान चलिरहेको बेला देशको राजधानी मै एक युवतीले आत्मदाह गरेको घटना सार्वजनिक भएको छ। सबै भाई होइन औपचारिक ज्ञानले पूर्ण भिसकेकी युवती आधुनिकताले भित्र्याएको प्रवलनका कारण आत्मदाह जस्तो अमानवीय र कठोर निर्णय गर्न पुगिन शायद। विवाहको विधि पुण्याइसकेर बाकी भेटघाट, उठबस गर्ने आधुनिक व्यवहारले हुनसक्छ उनीहरूका बीच असमन्दारी बढायो। परिणाम विवाह रह गर्ने युवक पक्षको निर्णयले चरम मानसिक यातना पाएकी उनले बदल लिनकै लागि युवककै सामुले पेट्रोल घर्किएर आगो लगाइन्। यस्तै हत्याको घटना भएको छ धरानमा पनि। अभियान सञ्चालन भइरहेका समयमा भएका यी दुई घटना प्रतिनिधि घटना हुन् जसले हाम्रो समाज र समाज व्यवस्था कता गइरहेको छ भन्ने संकेत गरेको छ।

पेट्रोल घर्केर आफूलाई जलाउने युवतीले विवाह टुटेका कारण अपमानित महशुस गरिन्। त्यसले आवेद उत्पन्न गर्न्यो, जसको समाधानका लागि आत्मदाह जस्तो कठोर निर्णय गर्न पुगिन। त्यसैले अभियान सञ्चालन भइरहँदा हाम्रा बदलिएका, जबर्जस्ती अनुशरण गर्न थालिएका कतिपय प्रचलन पनि दोषी छन् कि समीक्षा गर्ने बेला भएको छ। कसैले पनि अकालमा ज्यान गुमाउनु नपरोस, कुनै प्रकारको विभेद वा अन्याय सहन गर्नु नपरोस, अभियानकर्मीहरूको पनि ध्यान जालपर्दै। महिलालाई सम्मान नगरेसम्म न परिवार विकसित हुन्दै न समाज न त देश। सम्पूर्ण समृद्धिको आधार र प्रमुख सर्त नै लैङ्गिक समानता हो, यो व्यवहार मै देखिनु पर्दै।

जुकेखाडीको बजेट तीन करोड २४ लाखभन्दा बढी

अर्जुनधारा, मंसीर २१। अर्जुनधारा-३ स्थित जुकेखाडी सामुदायिक बन उपभोक्ता समूहको २७थै वार्षिकोत्सव एवम उपभोक्ता भेला सम्पन्न भएको छ।

समूहको कार्यालय प्राङ्गणमा अध्यक्ष भर्नीन्द्रकुमार खड्काको अध्यक्षतामा आयोजित उक्त भेलाको प्रमुख अतिथि अर्जुनधारा नगरपालिकाको प्रमुख बलदेवसिंह गोम्देन तामाङले उद्घाटन गरेका थिए। भेलामा समूहको अध्यक्ष खड्काले समूहको वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन, पर्याप्यटन उपाध्यक्ष शक्रराज दुलाल 'दीपक'ले समूह अन्तर्गत रहेको कैदले पर्याप्यटनको प्रगति प्रतिवेदन, लेखा समितिका संयोजक शक्रर घिमिरेले आत्मरिक लेखा प्रतिवेदन र कोपायक्ष मनिता इडामा लिम्बूले चालू अर्थक वर्ष २०७९/०८० को वार्षिक बजेट, नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गरेका थिए।

प्रस्तुत प्रतिवेदन अनुसार गत आर्थिक वर्ष २०७९/०८० मा तीन करोड ३७ लाख ६३ हजार

चार सय १३ स्पैयाँ २२ पैसा बरावरको आर्थिक कारोबार गरेको समूहले चालू अर्थिक वर्षको लागि भेलामा अनुमानित तीन करोड २४ लाख ८४ हजार आठ सय ४० स्पैयाँ बरावरको बजेट, नीति तथा कार्यक्रम पेस गरेको थिए। जसमा अब खर्चतर्फ ७ लाख दुई सय ४५ स्पैयाँ राईको न्यूनीकरणतर्फ ६६ लाख २३ हजार अब खर्चतर्फ ५० लाख ८४ स्पैयाँ, बनकर तीन करोड २२ लाख ४५ हजार सकलनतर्फ २२

लाख ७ हजार आठ स्पैयाँ, चालू खर्चतर्फ २० लाख १५ हजार स्पैयाँ, सार्वजनिक विकास निर्माणतर्फ ११ लाख ८४ स्पैयाँ, घाटागारी व्यवस्थापन र लकडी चिरानन्तर्फ १२ लाख ५३ हजार तीन सय ८७ स्पैयाँ, फर्निचर निर्माणतर्फ ११ लाख १९ हजार दुई सय ८४ स्पैयाँ र ट्रायाक्टर सञ्चालन खर्चतर्फ चार लाख ८४ स्पैयाँ विनियोजन गरिएको छ। पेस गरेको उक्त बजेट लकडी, दाउरा, कृषि सामग्री र फर्निचर विकीबाट आमदानी गर्न लक्ष्य लिईको प्रस्तुत प्रतिवेदनमा उल्लेख गरिएको छ।

भेलामा सामुदायिक बन उपभोक्ता महासंघ भापाका अध्यक्ष वेदप्रकाश भण्डारी, अर्जुनधारा-४ वडा सामितिका बडाल्याको अम्बरवहादुर कटुवाल, नेकपा एमालेका नगर प्रान्तिको हारि बाल, दीपको नामुदायिक वन उपभोक्ता समूहका उपाध्यक्ष अर्जुन बन्नेत लगायतले उपभोक्ता भेलामा नैली गर्ने लक्ष्य दिइको थिए।

प्रस्तुत प्रतिवेदन अनुसार अन्य गरीगाउँ भेलामा अनुमानित तीन करोड २४ लाख ८४ सय ४० स्पैयाँ बरावरको बजेट, नीति तथा कार्यक्रम पेस गरेको थिए। जसमा अब खर्चतर्फ ७ लाख दुई सय ४५ स्पैयाँ राईको न्यूनीकरणतर्फ ६६ लाख २३ हजार अब खर्चतर्फ ५० लाख ८४ स्पैयाँ, बनकर तीन करोड २२ लाख ४५ हजार सकलनतर्फ २२

आज उघोली पर्व मनाइँदै

किराँत समूदायक याक्खाले चासुवा, सुनुवारले चासुवा र लिम्बुले चासोक तडानाम पर्वका नाममा उघोली धुमधामसँग मनाउँदै छन्। लिम्बुले चासोक तडानाम पर्व लीन दिन दिनबाट विभेद नै मनाउन शुरू गरेका थिए।

यो पर्वको पहलो दिन थिए। आज संयुक्तरूपमा किराँत समूदायका सबै समूदायले उघोली सकेला अर्थात् उघोली पर्व मनाउँछन्। किराँत संस्कृतिका बारे मा अनुसन्धानरत, कीर्तिकुमार दम्भी राई किराँतभित्रका जाताजातिले यो पर्वलाई फरक-फरक नाम दिए पनि समग्रमा उघोलीका नामले चिनिने बताउँछन्।

किराँत समूदायले आफूले लगाएको अन्वाली पाकेपछि आजान इन्टरेक्टिवतालाई चढाउने, खानका लागि अनुमति भाग्यले तथा पितलाई राम्पार्स गर्ने दिनलाई याक्खाले चासुवा, सुनुवारले फोलस्यादर, राईले उघोली सकेला र लिम्बुले चासोक तडानाम पर्वका नाममा मनाउँछन्। वाली लगाउने बेलामा भने किराँत जातिमा यावा अर्थात् उघोली पर्व मनाउने प्रचलन छ।

भूमि पाजाका लागि विहानैदेखि किराँत महिला तथा पर्वको पर्व जातिय भेदभूमिका सजिएर च्याबड बाजाको तालमा धानानाच नाच्दै पर्व मनाउने स्थानमा पुछ्न छ।

पूजापछि आ-आफ्पो परम्परा अनुसार चण्डीनाच, च्याबूङानाच, ढोलनाच लगायतका नाच नाचेर मनोरञ्जन गर्न्छ। पर्व मनाउन त्यहाँ भेला भएका किराँतले आफ्पो परम्परात संस्कृतिका कार्यक्रम र विभिन्न खेलकूद प्रतियोगिता पनि आयोजना गर्ने गरेका आपाट जातिमा यार्जुन भएको छ। वैशाख शुक्र वूर्णिमामा उघोली पूजा गरेपछि माथिवाट पर्वलाई किराँत समूदायले भेदभूमिका साथ मनाउने गरेका छन्।

निङावुमाडलाई आकृतिविनाको अदृश्य शक्ति मनिने भएकाले मूर्ति वा प्रतिमा नहुने भनाइ छ।

पूजापछि आ-आफ्पो परम्परा अनुसार चण्डीनाच, च्याबूङानाच, ढोलनाच लगायतका नाच नाचेर मनोरञ्जन गर्न्छ। पर्व मनाउन त्यहाँ भेला भएका किराँतले आफ्पो परम्परात संस्कृतिका कार्यक्रम र विभिन्न खेलकूद प्रतियोगिता पनि आयोजना गर्ने गरेका आपाट जातिमा यार्जुन भएको छ। दुवै पर्वलाई किराँत समूदायले भेदभूमिका साथ मनाउने गरेका छन्।

खस आर्यले मनाउन धान्यपूर्णिमा, नेवार समूदायले भनाउन योमरी पुँकि अर्थात् योमरी पूर्णिमा र किराँत समूदायले मनाउने उघोली पर्वको भाव भने एकै छ। नयाँ अन्वाली भित्रयाएपछि आ-आफ्पो लिम्बुले मानेका देवीदेवतालाई चढाएर खाने र परम्परा। यस पर्वका अवसरामा विगतमा काठिएको विहानलाई चुडालले सरकारले पुनर्विन्दन थालेको छ। सार्वजनिक विहान दिइएको छ। पूर्वी फाडी जिल्लामा विहानलाई चुडालले भेदभूमिका साथ मनाउने गरेका छन्।

